

Oro tarša kietosiomis dalelėmis

Oro užterštumas priklauso nuo dviejų pagrindinių veiksnių meteorologijos (vėjo krypties, greičio ir kt.), kuris lemia teršalų sklaidą, pernešimą iš kitų teršalų šaltinių, kurie gali būti tiek gamtiniai, tiek antropogeniniai (autotransportas, pramonės objektai ir pan.).

Kietųjų dalelių koncentracija ore padidėja ir dažnai viršija nustatytą ribinę vertę pavasarį kai kelias dienas nelyja, o augalija dar nesulapojusi. Didžiausia tarša prie miesto pagrindinių gatvių. Autotransportas ir vėjas pakelia kietąsias daleles nuo pakelių, kur yra susikaupęs purvas, smėlis bei kiti teršalai.

Rekomendacijos padidėjus teršalams aplinkos ore:

Nebūkite užterštoje aplinkoje:

- Atsisakykite sportinių užsiėmimų, bėgiojimų ar vaikščiojimų lauke.

Rekomenduojama bendrojo lavinimo mokyklose neorganizuoti kūno kultūros užsiėmimų lauke, o ikimokyklinių ugdymo įstaigų darbuotojams nevesti vaikų į lauką.

- Jei įmanoma, pasistenkite išvykti iš miesto (ypač vyresnio amžiaus žmonėms ir mamoms su kūdikiais bei asmenims, sergantiems bronchine astma ir kitomis lėtinėmis kvėpavimo takų ligomis).

- Neatidarinkite langų bei orlaidžių.
- Važiuojant autotransporto priemonėmis sandariai užsidarykite langus.

Jeį laiką leidžiate lauke:

- Pagal galimybes ribokite buvimo lauke laiką.
- Atsisakykite intensyvesnio fizinio krūvio, nes jo metu įkvepiama daugiau teršalų.
- Vaikščiokite atokiau nuo didžiųjų miesto gatvių.

Dėl įvestų mobilumo ribojimų visoje Lietuvoje kvėpavome švaresniu oru:

Pernai Lietuvos teritorijoje oro kokybės rodikliai buvo geresni nei 2019 m. Viena iš geresnės oro kokybės priežasčių – sumažėję transporto srautai ir teršalų išmetimai dėl šalyje įvesto karantino.

Daugelyje tyrimų vietų sumažėjo kietųjų dalelių KD10 ir KD2,5 koncentracijos, fiksuotos mažesnės benzo(a)pireno ir kitų policiklinių aromatinių angliavandenilių, azoto dioksido, ozono, daugelio sunkiųjų metalų vertės.

Smulkesnių ir pavojingesnių sveikatai kietųjų dalelių KD2,5 vidutinė metinė koncentracija taip pat neviršijo ribinės vertės. Palyginti su 2019 m., Klaipėdoje šio teršalo koncentracija sumažėjo net 43 %.

Tipiško transporto teršalo azoto dioksido vidutinė metinė koncentracija visose miestų oro kokybės stotyse sumažėjo 10–36 %. Visur mažesnės (23–36 %) buvo ir kancerogeno, šildymo sezono metu daugiausia išmetamo benzo(a)pireno koncentracijos aplinkos ore.

Pastarųjų metų oro kokybės tyrimų duomenys rodo, kad didžiausias dėmesys turėtų būti skiriamas toms oro kokybės valdymo priemonėms, kurios leistų efektyviau sumažinti oro užterštumą dėl transporto ir pakeltosios taršos bei kietojo kuro deginimo.

Informaciją parengė Visuomenės sveikatos specialistė Laima Domarkienė, pagal gamta.lt informaciją. Informacija atnaujinta: 2021-04-28.